

מהלך דידקטי לשיעור על ישעיה

ההתכוונות של המורה	מהלך השיעור
<p>א. דריכה לקראת קריאת 4 הפסוקים. מהם הפסוקים המספוריים האלה? התייחסות לרוממות של נבואת חזון</p>	<p>א. 4 פסוקי נבואה תפסו מקום עצום בתרבות שלנו – קודם כל שני נביאים השתמשו בנבואה הזו כמעט מילה במילה פסלים נוצרו על פי פסוקים אלה שירים נכתבו למילים האלה או בהשראת המילים האלה יש מושב בארץ ששמו הוא שתי מילים של הנבואה הזו.</p>
<p>ב. משיכת הלומדים להבין, להתרשם, למצוא את המרומם שאליו כוונו</p>	<p>ב. הנבואה בישעיה ב' 1 – 4. מה יש בנבואה הזו שעשה אותה כל כך משמעותית ונותנת השראה? על מה היא מדברת? <u>מהן המילים לדעתכם שהיו לשמות הפסלים? שם הישוב?</u> <u>המילים המככבות בשירים?</u> מה כל כך מרשים בנבואה? הפיכת כלי מלחמה לכלים חקלאיים</p>
<p>ג. בלימוד יש הפתעות – שבירה של תבניות שחשבת, צורך לבדוק עצמך מחדש. שבירת מה שבנינו</p>	<p>ג. תהילים מ"ו 9 – 10 עו 4, הושע ב 20, זכריה ט 10 אז זה כבר נאמר. זה לא מסר חדשני כל כך – כלי מלחמה יהפכו לכלי חקלאות. מה הייחוד של נבואת ישעיה?</p>
<p>ד. גם אם שברנו דפוס או תבנית – הדיוק והדקדוק הוא חלק מלימוד ולפעמים מה שנראה ששברנו – ראוי להתייחסות ביקורתית, ואת מסקנותינו הקודמות – יש לבדוק.</p>	<p>ד. <u>מה ההבדל בין האמירות האחרות לבין ישעיה?</u> בכל הפסוקים האחרים ה' שובר את כלי הנשק ואילו כאן בני אדם שוברים אותו מרצונם.</p>

<p>ה. לא לתת מנוחה למוח – להמשיך ולבדוק – לא לקבל את הכתוב כאילו הוא מובן מאליו – להבין למה התכוון הנביא, לא לראות בדברים משהו תמוה שרק נביאים יכולים לומר ולכן אין לי צורך לתהות עליהם.</p> <p>להמשיך ולקרוא את הנבואה שוב ושוב עם השאלות החדשות.</p>	<p><u>ה. מה בני אדם מרצונם יסכימו לוותר על ההגנות שלהם? למה?</u></p> <p><u>מה התשובה שישעיה נותן לשאלה זו?</u></p> <p>אחרית הימים – ימים בהם כל מיני דברים לא טבעיים יכולים להתרחש.</p> <p><u>מה זה בעצם אחרית הימים?</u></p> <p>מה זה אחרון במקרא? כנראה לא בדיוק מה שאנחנו חושבים – ראו בראשית ל"ג 2 – יש אחרונים אחרי האחרונים. כנראה שאחרון זה מי שבא אחר כך.</p> <p>אז מה זה אחרית על פי פירוש זה?</p> <p>הימים שיבואו אחר כך. נקרא בדברים ל"א 29 - ברור שאחרית הימים בהם יעשו ישראל דברים רעים. אחרית הימים הם הימים שיבואו אחר כך כלומר מדובר בטווח זמן עתידי בהיסטוריה.</p> <p>אז אחרית הימים לא עוזרת לנו.</p> <p>אלי נבדוק בדברי ישעיה – <u>האם הוא מתאר מצב טבעי או על טבעי?</u></p> <p>מצב טבעי – עמים יריבו ביניהם, יהיו להם מחלוקות לא טבעי – ה' ישפוט אז ישעיה מנבא שבזמנים עתידיים אך בספירת הזמן הטבעית יהיו סכסוכים בין עמים אך הם לא יסתיימו במלחמות כי ה' ישפוט בין העמים.</p>
<p>עד כאן הבנת המסר של ישעיה – טיפול ב"מה" מכאן נעסוק ב"איך" כדי לחתור אל השורה התחתונה של השיעור – מסר מתעשר וחודר כשיש מאחוריו מטען תרבותי ופענוח המטען הזה מעמיק את ההבנה.</p>	<p>ו. באמת חזון נאה. הצלחנו לומר אותו משפט אחד – סכסוכים בין עמים יפתרו ע"י שיפוט אלוהי וכתוצאה מכך לא יהיו מלחמות בעולם. איך מצליח ישעיה ליצור מהמשפט הזה מסר שנותן השראה לאמנים עד עצם היות הזה? איך ניתן למסר הזה עומק, מוחשיות, איך הוא יוצר מעורבות של השומע אותו כך שהוא לא רק מצקצק בלשונו, מנענע בראשו ואומר – 'טוב, טוב, מאד נחמד'?</p> <p><u>מהו הפסוק (או המשפט) שהכי מצא חן בעיניכם?</u></p> <p><u>האם ניתן להצביע על הפסוק החשוב ביותר למחבר?</u></p> <p><u>מה ההבדל בין שתי השאלות?</u></p> <p>אפשר שפס' 4 שהוא תכלית הנבואה, תכלית העלייה לירושלים הוא החשוב ביותר.</p> <p>אולי ניתן ללמוד זאת גם מהעיצוב האמנותי של הנבואה.</p>
<p>ו. אחרי הבנת המסר הכולל – טיפול ב"איך" ובחשיבותו. שלב ראשון – דריכה – איך לעשות ללומד חשק לעסוק בשאלה זו. הדרך – שוב העמדה בספק את מה שלמדנו</p>	<p>ו. באמת חזון נאה. הצלחנו לומר אותו משפט אחד – סכסוכים בין עמים יפתרו ע"י שיפוט אלוהי וכתוצאה מכך לא יהיו מלחמות בעולם. איך מצליח ישעיה ליצור מהמשפט הזה מסר שנותן השראה לאמנים עד עצם היות הזה? איך ניתן למסר הזה עומק, מוחשיות, איך הוא יוצר מעורבות של השומע אותו כך שהוא לא רק מצקצק בלשונו, מנענע בראשו ואומר – 'טוב, טוב, מאד נחמד'?</p> <p><u>מהו הפסוק (או המשפט) שהכי מצא חן בעיניכם?</u></p> <p><u>האם ניתן להצביע על הפסוק החשוב ביותר למחבר?</u></p> <p><u>מה ההבדל בין שתי השאלות?</u></p> <p>אפשר שפס' 4 שהוא תכלית הנבואה, תכלית העלייה לירושלים הוא החשוב ביותר.</p> <p>אולי ניתן ללמוד זאת גם מהעיצוב האמנותי של הנבואה.</p>

הפסוק הזה מופיע על כמה וכמה אנדרטאות. הוא הולחן במספר לחנים. למה?

בסטיקור יש מסר ברור וקליט. מה הופך את פס' 4 לסטיקור?

הושקעה בפסוק מחשבה רבה –

האם אפשר להחליף – וכתתו חרבותם למזמרות וחניתותיהם לאתים?

מחרב – כלי הנשק לקרוב ועד חנית – כלי נשק לאויב רחוק.

מעידור האדמה (בעזרת האת) ועד בצירת הפרי (בעזרת המזמרה)

ביטויים המביעים את כל הטווח – מהתחלה עד הסוף, מהקרוב לרחוק, נקראים "מריזמוס".

למה זה חשוב? מה ניתן עיצוב המשפט כמריזמוס?

ה כ ל . כל כלי הנשק שבעולם ישמשו את כל עבודת החקלאות.

יש עוד סיבה שבשלה לא ניתן להחליף ולומר - וכתתו חרבותם למזמרות וחניתותיהם לאתים?

חנית וכתתו. כלומר – דמיון הצליל.

למה זה חשוב? מה זה ניתן?

זה הופך את האמירה לקליטה, לחודרת בדרכים כמעט בלתי מורגשות, לשגורה בפה. כמו סיסמת פרסומת.

אולי היו תלמידים שבחרו בפס' 3 כפסוק שנראה להם הכי חשוב – גם בו השקיע ישעיה מחשבה רבה –

בפס' 3 המתאר את עליית העמים לירושלים, הושקעה מחשבה רבה – כמו גם בפס' 4 שעליו למדנו.

גם כאן נשאל – האם ניתן להחליף –

כי מציון ייצא דבר ה'

ומירושלים תורה?

לא משני שיקולים –

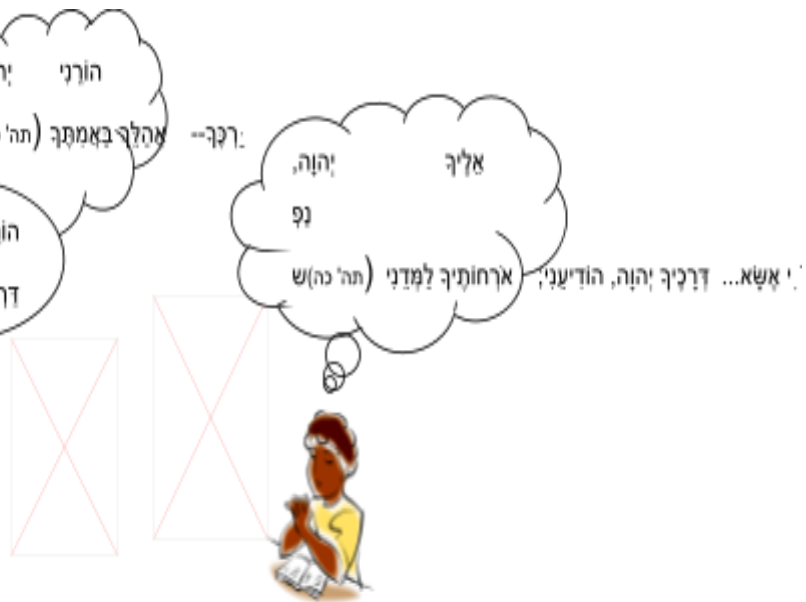
משקל

ויפי הצליל מציון תצא ודבר ה' מירושלים

אז מה היה לנו? איך הופך ישעיה מסר למשמעותי –

קליט, יש חשיבה מאחרי הדברים, אמצעים אומנותיים שלא תמיד אנו מודעים אליהם שמחדירים את המסר.

2. איזה דמיון יש בין תפילות היחיד המצוטטות מתהילים לבין ישעיה ב' 1 – 4?

3. ולשאלת \$64,000 - עתה משמצאנו את הדמיון - מה ההבדל בין אמירות עולי הרגל והמתפללים לבין ישעיה ב' הרומז אליהן?

4. ישעיה מהפך קריאה ידועה עליה אנחנו לומדים מיואל ד' 9 – 10. מהי הקריאה אותה היפך? באילו מצבים השתמשו בקריאה המקורית?

7. מה רציתי ללמד מעבר לפרק – מודעות וקשב לסמוי לרבדים. זה נראה לי חשוב לכל צרכן תרבות מכל סוג שהוא – ישעיה ב' 1-4 הוא דוגמה פרטית של חשיפת המטען התרבותי ודרכי המבע של מסרים. יש לי גם מסר "סמוי" עבורכם –

כל שיעור טוב הוא כזה. יש לו שורה תחתונה – זה המסר. הוא ניתן להיאמר במשפט פשוט אחד. במקרה של השיעור על ישעיה – ללמד את ייחודו של חזון ישעיה ודרכי עיצובו של מסר זה כמקרה פרטי של דרך לעמוד על עומקם של יצירות בכלל.

השאלה היא איך השורה התחתונה הזו בשיעור נבנית ונפרשת באופן מעניין ובנוי כך שהוא מכוון את התלמידים לחשיבה ולמטרות שמעבר ליחידה – איך מלמדים לחשוב, לבדוק, לחדד קשב למסרים תרבותיים באשר הם. כשם שלנבואה דרכים לערב אותנו כך השיעור צריך ליצור דרכים כאלה – בדריכה, במניע לחשיה במתן הזדמנות לגלות דברים חדשים.